

IZVJEŠTAJ O RADU
FONDA ZA PROFESIONALNU REHABILITACIJU
I ZAPOŠLJAVANJE OSOBA SA INVALIDITETOM
ZA 2020. GODINU

Sarajevo, mart / ožujak 2021. godine

SADRŽAJ

I	UVOD	3
1.	Opće informacije	3
2.	Kratki pregled aktivnosti i postignutih rezultata Fonda u 2020. godini	3
2.1.	Raspodjela poticajnih sredstava Fonda	6
2.2.	Neposredni efekti provedenih aktivnosti i mjera u 2020. godini	7
II	PRIHODI FONDA	8
1.	Prihodi od posebnog doprinosa za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom	8
2.	Finansiranje od strane Federalnog zavoda za zapošljavanje i kantonalnih službi zapošljavanja	10
III	EVIDENCIJE - Vođenje evidencije o poslodavcima, platama i iznosu posebnog doprinosa kao i zaposlenim osobama s invaliditetom	11
IV	AKTIVNOSTI I MJERE PODRŠKE KORISNICIMA SREDSTAVA FONDA	12
1.	Isplata novčanih naknada i subvencija plate	12
2.	Novčani stimulans za zapošljavanje osoba s invaliditetom	15
3.	Finansiranje i sufinansiranje programa	16
V	PROVOĐENJE NADZORA U POGLEDU NAMJENSKOG UTROŠKA DODIJELJENIH SREDSTAVA	18
VI	INTERNA REVIZIJA U 2020. GODINI	19
VII	RAD ORGANA FONDA	20
VII	ZAKLJUČAK	21

I UVOD

1. Opće informacije

Fond za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba sa invaliditetom (u daljnjem tekstu: Fond) osnovan je u skladu sa Zakonom o profesionalnoj rehabilitaciji, osposobljavanju i zapošljavanju osoba sa invaliditetom („Službene novine Federacije BiH“ br. 9/10) od strane Parlamenta FBiH i Odlukom o osnivanju Fonda za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba sa invaliditetom („Službene novine Federacije BiH“ br. 48/10), kao javna ustanova u oblasti socijalne zaštite.

Osnova za rad Fonda je Zakon o profesionalnoj rehabilitaciji, osposobljavanju i zapošljavanju osoba sa invaliditetom (u daljem tekstu: Zakon) i Odluka o osnivanju Fonda, kojima je utvrđena djelatnost ove ustanove, te Strategija za unapređenje prava i položaja osoba s invaliditetom u Federaciji Bosne i Hercegovine 2016 - 2021. godine i Konvencija Ujedinjenih nacija o pravima osoba s invaliditetom, s posebnim naglaskom na član 26. - Osposobljavanje i rehabilitacija i Član 27. - Rad i zapošljavanje.

Aktivnosti provedene u 2020. godini realizovane su u skladu sa Planom rada Fonda za 2020. godinu, Finansijskim planom Fonda za 2020. godinu i Godišnjim planom raspisivanja javnih poziva.

Vizija Fonda kao vodeće federalne ustanove iz oblasti profesionalne rehabilitacije i zapošljavanja osoba s invaliditetom jeste da svojim programima i mjerama dostigne prihvatljivu stopu zaposlenosti osoba s invaliditetom i da obezbijedi njihovu odgovarajuću materijalnu i socijalnu sigurnost.

Misija Fonda je:

- provoditi politiku razvoja i unaprjeđivanja profesionalne rehabilitacije i zapošljavanja osoba s invaliditetom;
- pružiti podršku i podsticati zapošljavanje osoba s invaliditetom kroz mjeru novčanog stimulansa;
- finansiranje i sufinansiranje programa iz oblasti profesionalne rehabilitacije koji će svojom kvalitetom doprinijeti zapošljavanju osoba s invaliditetom;
- podržati razvoj privrednih društava za zapošljavanje osoba s invaliditetom i zaštitnih radionica kroz finansiranje i sufinansiranje programa iz ove oblasti;
- podržati održivost zaposlenosti osoba s invaliditetom zaposlenih pod posebnim uslovima kroz isplate novčanih nadoknada, subvencija plata i finansiranje/sufinansiranje programa održivosti zaposlenosti;
- osigurati zakonit i namjenski utrošak sredstava Fonda;
- promovisati pravo na zapošljavanje i profesionalnu rehabilitaciju osoba s invaliditetom.

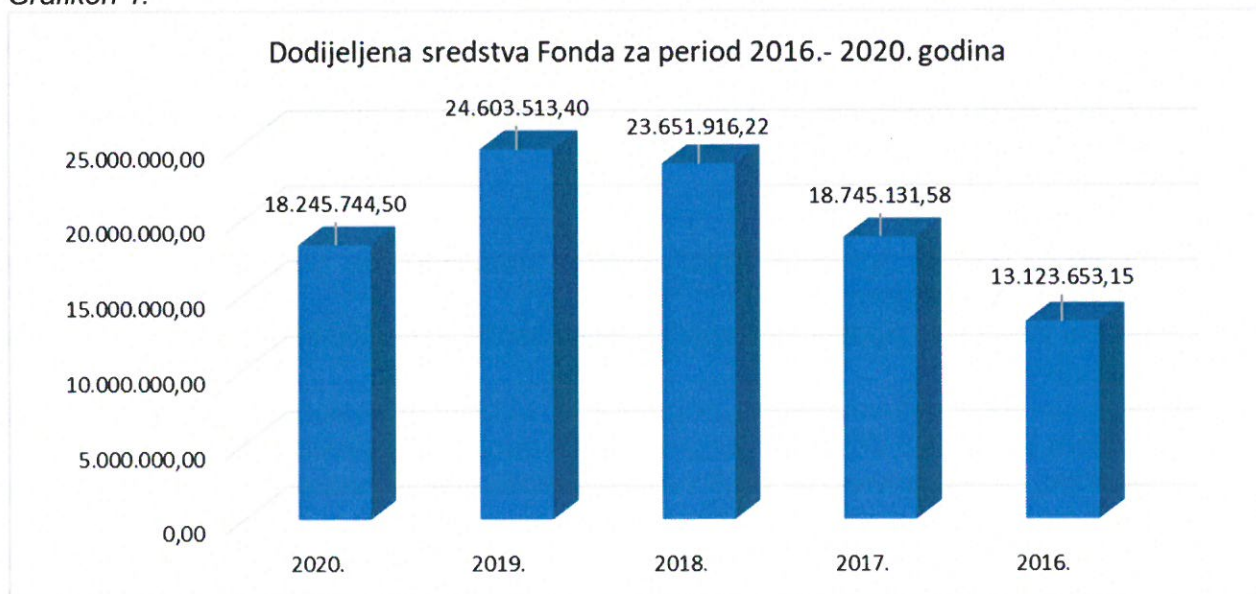
2. Kratki pregled aktivnosti i postignutih rezultata Fonda u 2020. godini

U 2020. godini Fond je nastavio da se razvija uprkos novonastaloj situaciji uzrokovanoj pandemijom virusa Covid-19 koja je značajno uticala na proces unapređivanja profesionalne rehabilitacije i zapošljavanja osoba s invaliditetom, te održivosti njihove zaposlenosti. Zahvaljujući provedenim aktivnostima i pored novonastale situacije prihodi Fonda nisu umanjeni u 2020. godini, naprotiv u odnosu na 2019. godinu, u 2020. godini zabilježeno je povećanje prihoda Fonda za **3,55 %**.

Zabilježeno je i povećanje obaveza Fonda u pogledu isplate novčanih naknada i subvencija plata, koje su u odnosu na 2019. godinu u 2020. godini porasle za **24,84 %**.

Proveden je niz mjera i aktivnosti koje su doprinijele neposrednoj finansijskoj podršci osobama s invaliditetom u cilju prekvalifikacije, dokvalifikacije, osposobljavanja za određena zanimanja, održivosti zaposlenja i napredovanja u profesionalnoj i radnoj karijeri. Fond je u 2020. godini za potrebe finansiranja novčanih naknada, subvencija plata, programa održivosti i profesionalne rehabilitacije, te novčanog stimulansa za zapošljavanje osoba s invaliditetom izdvojio **18.245.744,50 KM**, dok je taj iznos za 2019. godinu iznosio **24.603.513,40 KM**. Navedeni podaci ukazuju na smanjenje izdvajanja sredstava Fonda prema korisnicima u 2020. godini u odnosu na 2019. godinu upravo iz razloga što se nije moglo predvidjeti koliko će novonastala situacija uzrokovana pandemijom uticati na priliv sredstava Fonda. U cilju osiguranja efikasnog poslovanja Fonda, te nesmetanog finansiranja direktne zakonske obaveze Fonda odnosno isplate novačanih naknada i subvencije plate, Fond je izdvojio manje sredstava na poticaje u 2020. godini. Istovremeno poticaji koji su dodjeljivani u izvještajnom periodu imali su za cilj održivost postojeće razine zaposlenosti osoba sa invaliditetom, stoga je naglasak stavljen na programe održivosti, dok je manje sredstava izdvojeno na novo zapošljavanje osoba sa invaliditetom i razvoj, što je direktno uzrokovano pandemijom virusa Covid-19.

Grafikon 1.

Provedeno je niz aktivnosti unaprijeđenja poslovanja Fonda kroz aktivnosti povećanja kapaciteta Fonda, usklađivanje akata i poslovanja Fonda u skladu sa Zakonom o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u Federaciji BiH („Sl. novine Federacije BiH“ broj 38/16), te Smjernicama o minimalnim standardima dodjele budžetskih sredstava putem transfera i subvencija u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“ broj: 15/18).

U toku 2020. godini donese su sljedeći pravilnici:

- Pravilnik o raspodjeli sredstava za finansiranje/sufinansiranje programa održivosti zaposlenosti, razvoja privrednih društava za zapošljavanje osoba sa invaliditetom i zaštitnih radionica, te programa profesionalne rehabilitacije osoba s invaliditetom broj: 01-02-2-3058/20 od 20.03.2020. godine;

- Pravilnik o raspodjeli sredstava Fonda za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba sa invaliditetom za dodjelu novčanog stimulansa za novo zapošljavanje osoba sa invaliditetom, broj: 01-02-2-3057/20 od 20.03.2020. godine.

Doneseni su i drugi neophodni akti u skladu sa zakonskim propisima:

- Plan rada Fonda za 2021. godinu;
- Finansijski plan rada Fonda za 2021. godinu;
- Godišnji plan raspisivanja javnih poziva za 2021. godinu;
- Tromjesečni, šestomjesečni i devetomjesečni izvještaj o izvršenju finansijskog plana za 2020. godinu;
- Redovno su sačinjavani izvještaji za Federalni zavod za zapošljavanje i kantonalne službe za zapošljavanje za sredstva uplaćena Fondu prema članu 59. Zakona.

Upravni odbor Fonda je u decembru 2020. godine usvojio Strateški plan razvoja Fonda za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba sa invaliditetom za period 2021.- 2023. godina. U okviru Strateškog plana razvoja definisani su sljedeći ciljevi:

Strateški cilj 1. Uspostaviti finansijski stabilan sistem funkcionisanja Fonda.

Za realizaciju definisani su sljedeći operativni ciljevi:

- Uticati na usklađivanje pravnog okvira za efikasan sistem naplate posebnog doprinosa po članovima 18. i 19. Zakona;
- Unaprijediti informiranost poslodavaca o obavezama iz članova 18. i 19. Zakona, te obaveze popunjavanja podataka u aplikativnom softveru Fonda;

Strateški cilj 2. Unaprijeđenje mjera zapošljavanja osoba s invaliditetom;

Za realizaciju definisani su sljedeći operativni ciljevi:

- Unaprijediti informiranost o pravu osoba sa invaliditetom na zapošljavanje, te obavezi poslodavaca da zapošljavaju osobe sa invaliditetom u skladu sa članom 18. i 19. Zakona;
- Osigurati kvalitetne programe zapošljavanja osoba sa invaliditetom koje će doprinijeti održivom zapošljavanju osoba sa invaliditetom;

Strateški cilj 3. Unaprijeđenje mjera profesionalne rehabilitacije osoba s invaliditetom;

Za realizaciju definisani su sljedeći operativni ciljevi:

- Unaprijediti informiranost o pravu osoba sa invaliditetom na profesionalnu rehabilitaciju;
- Osigurati kvalitetne programe profesionalne rehabilitacije osoba sa invaliditetom koje će doprinijeti održivom zapošljavanju osoba sa invaliditetom;

Strateški cilj 4. Institucionalno jačanje Fonda kao vodeće institucije u Federaciji BiH iz oblasti profesionalne rehabilitacije i zapošljavanja osoba sa invaliditetom.

Za realizaciju definisani su sljedeći operativni ciljevi:

- Unaprijediti poslovanje Fonda;
- Povećati kapacitete Fonda (ljudski resursi, tehnički, kompetencije i znanja iz oblasti).

U mjesecu maju 2020. godine, Vlada FBiH na 223. sjednici je usvojila Izvještaj o radu Fonda za 2019. godinu. U oktobru 2020. godine, na 15. sjednici Predstavničkog doma Parlamenta Federacije BiH, usvojen je Izvještaj o radu Fonda za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom za 2019. godinu. Usvajanje izvještaja o radu Fonda predstavlja još jednu potvrdu uspjeha u radu Fonda i kontinuiteta prepoznavanja učinaka rada Fonda kao izrazito pozitivnih od strane nadležnih institucija.

2.1. Raspodjela poticajnih sredstava Fonda

NOVČANI STIMULANS – U izvještajnom periodu objavljen je javni poziv za dodjelu novčanog stimulansa za novo zapošljavanje osoba s invaliditetom. Sredstva su dodjeljena poslodavcima, osobama s invaliditetom koje se samozapošljavaju pokretanjem odgovarajućeg oblika obavljanja samostalne djelatnosti, privrednim društvima za zapošljavanje osoba s invaliditetom, zaštitnim radionicama, udruženjima građana itd. Upravni odbor je donio odluku o raspodijeli **2.996.100,00 KM** za zapošljavanje **266** osoba s invaliditetom u okviru jednog javnog poziva za dodjelu novčanog stimulansa u 2020. godini. Realizacija navedenih sredstava obrazložena je u poglavlju IV pod tačkom 2.

PROGRAMI – U 2020. godini u okviru dva javna poziva raspisani su Lot-ovi prema sljedećim oblastima i namjenama u skladu sa Zakonom:

- **Lot I:** Za finansiranje/sufinansiranje programa za održavanje postojeće razine zaposlenosti osoba s invaliditetom. Pravo sudjelovanja po Lotu I imaju privredna društva za zapošljavanje osoba s invaliditetom i zaštitne radionice.
- **Lot III:** Za finansiranje/sufinansiranje programa profesionalne rehabilitacije osoba s invaliditetom:
 - 3.2. Programi profesionalne rehabilitacije koje provode ustanove za profesionalnu rehabilitaciju, srednje škole i druge obrazovne ustanove,
 - 3.3. Programi profesionalne rehabilitacije na koje osobe s invaliditetom same apliciraju;
- **Lot IV:** Za finansiranje/sufinansiranje programa održivosti zaposlenosti osoba s invaliditetom koje obavljaju samostalnu djelatnost ili poljoprivrednu djelatnost kao jedino i glavno zanimanje uključujući i osobe s invaliditetom koje su zaposlene u skladu sa članom 56. stav 2. i 3. Zakona;
- **Lot V:** Za finansiranje/sufinansiranje programa održivosti zaposlenosti osoba sa invaliditetom zaposlenih u organizacijama osoba sa invaliditetom.

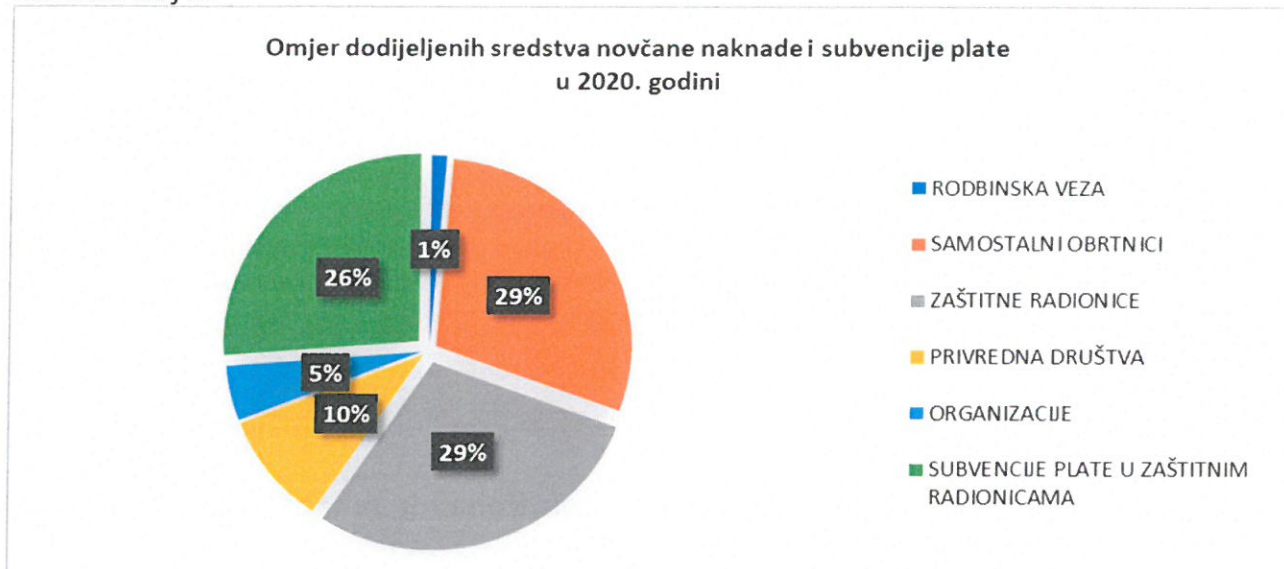
Za navedene programe Upravni odbor je u okviru prvog javnog poziva donio Odluku o raspodijeli sredstava u ukupnom iznosu od **3.734.463,56 KM** za Lot-ove (I, IV i V). U okviru drugog javnog poziva Upravni odbor je donio odluku o raspodijeli sredstava za Lot III (3.2. i 3.3.) u ukupnom iznosu od **104.270,00 KM**. Realizacija navedenih sredstava obrazložena je u poglavlju IV pod tačkom 3.

NOVČANE NAKNADE I SUBVENCije PLATA - Redovno je servisirana isplata novčanih naknada po osnovu uplaćenih poreza i doprinosa privrednim društvima za zapošljavanje osoba s invaliditetom, organizacijama osoba s invaliditetom za uposlene osobe s invaliditetom i osobama s invaliditetom koje obavljaju samostalnu djelatnost, te novčanih naknada po osnovu poreza i doprinosa za sve osobe zaposlene u zaštitnim radionicama, kao i subvencija plate za zaposlene osobe s invaliditetom u zaštitnim radionicama.

Utrošena sredstva Fonda u 2020. godini po osnovu isplate novčanih naknada su **8.775.623,00 KM**. Utrošena sredstva Fonda u 2020. godini po osnovu isplate subvencija plate za zaposlene osobe s invaliditetom u zaštitnim radionicama su **2.670.543,00 KM**.

Ukupno za isplatu novčanih naknada i subvencija neto plata u 2020. godini Fond je isplatio **11.446.166,00 KM**.

Grafikon broj 2.

Kontinuirano je pružana stručna pomoć korisnicima usluga Fonda u smislu informisanja i savjetovanja o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju osoba s invaliditetom, te asistencije u procedurama prilikom ostvarivanja prava kod Fonda ili izvršavanja zakonskih obaveza. Ovaj vid stručne podrške tokom 2020. je pružan uglavnom telefonskim putem u skladu sa epidemiološkim mjerama.

2.2. Neposredni efekti provedenih aktivnosti i mjera u 2020. godini

Provedene aktivnosti u 2020. godini doprinijele su postizanju sljedećih efekata i rezultata:

- Kroz mjeru novčani stimulans je zaposleno **265** osoba s invaliditetom;
- Programima profesionalne rehabilitacije obuhvaćeno je **27** osoba s invaliditetom (prekvalifikacija i dokvalifikacija u odgovarajućim obrazovnim ustanovama) - Lot III;
- Održana je zaposlenost kroz isplatu novčanih naknada za **2.429** osoba s invaliditetom, te kroz isplatu subvencije plate za **863** osobe s invaliditetom (prosječan broj u 2020. godini);
- Kroz programe održivosti - Lot IV je podržano **419** samostalnih obrtnika;
- Programima održivosti zaposlenosti podržano je **112** privrednih društava, te podržana održivost zaposlenosti za **1.059** osoba sa invaliditetom;
- Programima održivosti zaposlenosti u organizacijama osoba sa invaliditetom obuhvaćene su **42** osobe sa invaliditetom;
- Uplate posebnog doprinosa po članovima 18. i 19. Zakona u 2020. godini u odnosu na 2019. godinu porasle su za **3,55 %** zahvaljujući aktivnostima koje su provedene u 2020. godini;
- Zahvaljujući provedenim aktivnostima u 2020. godini cca. **800** poslodavaca više nego u 2019. godini izvršava obavezu prijave na web aplikaciju Fonda;
- Fond je promovisao zapošljavanje i profesionalnu rehabilitaciju na **5** događaja: konferencija, okruglih stolova, promocija i pored teške epidemiološke situacije;
- Informativi sadržaji od interesa za osobe s invaliditetom redovito se objavljuju na internet stranici Fonda, koja je prema zabilježenim podacima u 2020. godini imala preko **160.000** pregleda sa oko **21.000** novih korisnika u odnosu na 2019. godinu.

- Povećan je broj aktivnih privrednih društava za zapošljavanje osoba s invaliditetom u odnosu na 2019. godinu sa **124** na **129** u 2020. godini, od kojih **60** privrednih društava ostvaruje status zaštitne radionice, za **19** više nego u 2019. godini.
- U izvještajnom periodu **965** samostalnih obrtnika je uspješno poslovalo i pored teške situacije uzrokovane pandemijom zahvaljujući podršci koju ostvaruju kod Fonda.

U poglavljima izvještaja koja slijede ponuđen je opsežniji pregled pomenutih aktivnosti koje je Fond provodio u 2020. godini, te osvrt na pojedine konkretne aspekte djelovanja ove ustanove u provođenju politike razvoja profesionalne rehabilitacije i zapošljavanja osoba s invaliditetom u Federaciji Bosne i Hercegovine.

II PRIHODI FONDA

1. Prihodi od posebnog doprinosa za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom

- Ukupno doznačena sredstva u 2020. godini po osnovu obaveza iz članova 18. i 19. zakona su **21.957.149,00 KM**.
- U 2019. godini doznačeno je **21.205.353,00 KM** sredstava po članovima 18. i 19. Zakona, na osnovu čega zaključujemo da je došlo do povećanja doznačenih sredstava za **3,55 %** u 2020. godini u odnosu na 2019. godinu.

Tabela 1. Uplaćena sredstva za podsticanje rahabilitacije i zapošljavanja osoba s invaliditetom, a u skladu sa članom 18. i 19. Zakona za period 2014. – 2020. godine.

Uplaćena sredstva za podsticanje rahabilitacije i zapošljavanja osoba s invaliditetom u skladu sa članom 18. i 19. Zakona prema šiframa prihoda 722568 i 722569	GODINA	UKUPNO UPLAĆENO	PORAST SREDSTAVA U ODNOSU NA PRETHODNU GODINU U %
		2014.	9.123.648,01
	2015.	11.135.878,76	22,06%
	2016.	15.047.061,18	35,12%
	2017.	17.849.995,79	18,63%
	2018.	19.576.357,00	9,67 %
	2019.	21.205.353,00	8,32%
	2020.	21.957.149,00	3,55 %

Napomena: Članom 18. Zakona propisano je da su privredni subjekti koji ne upošljavaju minimalni propisani broj osoba s invaliditetom u odnosu na ukupan broj uposlenih (jedna osoba s invaliditetom na 16 uposlenih), dužni mjesečno pri isplati plata obračunati i uplatiti u Fond novčani iznos u visini 25% prosječne plate u Federaciji, za svaku osobu s invaliditetom koju su bili dužni uposliti po Zakonu.

U članu 19. Zakona definisano je da su pravni subjekti koji podliježu obavezi upošljavanja osoba s invaliditetom, prilikom isplate plata dužni uplaćivati u Fond poseban novčani iznos u visini 0,5% iznosa isplaćene mjesečne bruto plate svih uposlenika, izuzev ako zapošljavaju osobe s invaliditetom u omjeru propisanom članom 18. Zakona.

Povećanje prihoda koje je ostvareno po ovom osnovu u 2020. godini je rezultat neposrednog rada na promoviranju obaveze zapošljavanja od strane Fonda, kao i ostvarene saradnje sa relevantnim činiocima sistema.

Fond je u 2020. godini dostavio za 1.500 poslodavaca obavještenje o neizvršavanju obaveza iz člana 18. i 19 Zakona, što je doprinijelo održivosti broja poslodavaca koji izvršavaju navedene zakonske obaveze obzirom na tešku situaciju izazvanu pandemijom.

Grafikon br. 3.

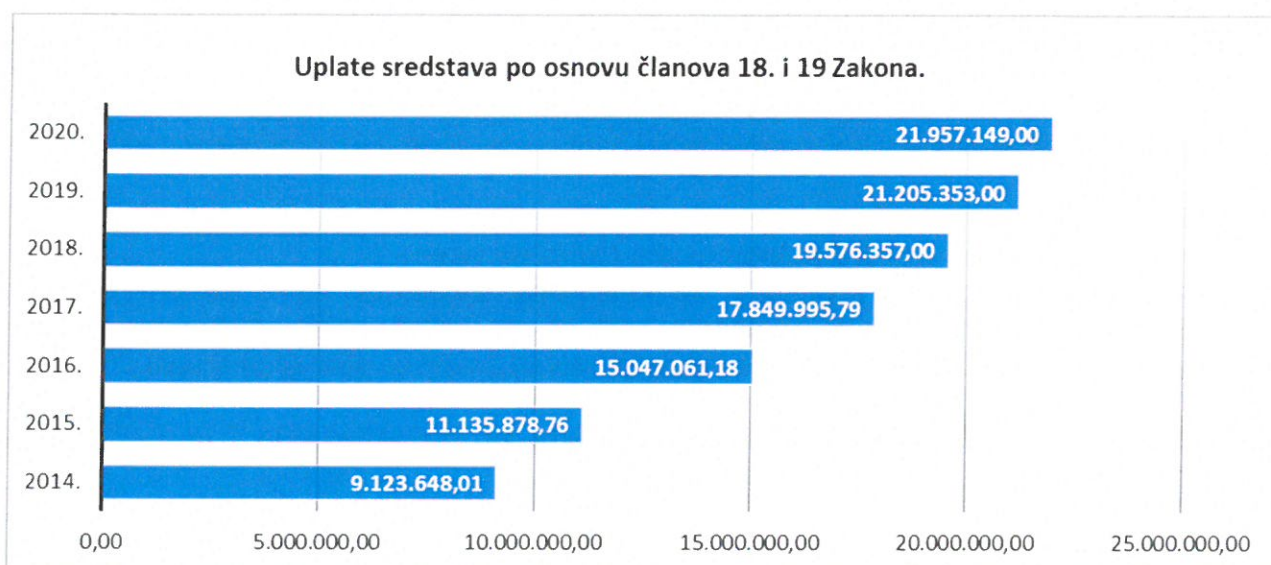

Tabela 2. Pregled broja subjekata koji uplaćuju poseban doprinos u periodu 2015. – 2020. godina

GODINA	BROJ SUBJEKATA KOJI UPLAĆUJU POSEBAN DOPRINOS
2015.	14 497
2016	17 004
2017.	19 743
2018.	20 427
2019.	21 004
2020. (na datum 12.03.2021. godine)	20 821

Informacija o dostavljenim podacima preuzeta iz izvještaja sa aplikativnog softvera Fonda na dan 12.03.2021. godine. Konačan podatak o ukupnom broju uplata razvrstan prema šiframa prihoda, kao i o ukupnom iznosu uplata po osnovu posebnog doprinosa za 2020. godinu, bit će dostupan 31.03.2021. godine, koji je ujedno i krajnji rok za predavanje EP obrazaca za prethodnu godinu.

Zakonom nisu precizirani mehanizmi kontrole ili načini obavezivanja subjekata i institucija iz iznad navedenih zakonskih odredbi da iste ispoštuju, kao ni mehanizmi sankcionisanja onih koji navedene odredbe ne poštuju. Posljedica nepostojanja zakonskih mehanizama kontrole i prinudne naplate sredstava po članovima 18., 19. i 59. Zakona je značajno umanjenje sredstava za rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom kojim raspolaže Fond.

Ne postoji precizna evidencija o obavezama uplata prema članovima 18. i 19. Zakona, ali je izvjesno da su gubici zbog neizmirenja zakonskih obaveza po navedenim članovima Zakona znatni, te da se radi o sredstvima čijom bi se naplatom osigurala mnogo kvalitetnija i obuhvatnija podrška procesima rehabilitacije i zapošljavanja osoba s invaliditetom na području Federacije BiH. Nije dostupan precizan podatak koliko je subjekata dužno vršiti uplate po istom osnovu. Djelomičan odgovor na ovo pitanje nude evidencije poslodavaca koji zapošljavaju osobe s invaliditetom pod općim uslovima.

Međutim, ažurnost poslodavaca kada je u pitanju popunjavanje evidencijskih obrazaca nije zadovoljavajuća i ne pruža potpun uvid u stanje na terenu.

Kroz redovne interne izvještaje na kolegijima izvještava se o prihodima Fonda po članovima 18. i 19. Zakona na osnovu kojih se procjenjuju rizici u djelu mogućnosti Fonda da realizuje direktne zakonske obaveze te ostvari zacrtane strateške ciljeve.

2. Finansiranje od strane Federalnog zavoda za zapošljavanje i kantonalnih službi zapošljavanja

Član 59. Zakona propisuje da Fond prihode ostvaruje i putem sredstava Federalnog zavoda za zapošljavanje u iznosu od 10% sredstava planiranih finansijskim planom zavoda za aktivnu politiku zapošljavanja u tekućoj godini, ali i sredstvima kantonalnih službi za upošljavanje u iznosu od 5% sredstava planiranih finansijskim planom kantonalnih službi za zapošljavanje za aktivnu politiku zapošljavanja u tekućoj godini.

Pored postojanja zakonske obaveze, doznaka sredstava izvršena je samo od Službe za zapošljavanje Kantona Sarajevo, Službe za zapošljavanje KSB/SBK Travnik, Službe za zapošljavanje BPK Goražde i od Federalnog zavoda za zapošljavanje.

Primljeni tekući transfer od Službe za zapošljavanje Kantona Sarajevo ostvaren je u iznosu od **544.947,00 KM**, od Službe za zapošljavanje KSB/SBK Travnik ostvaren je u iznosu od **21.110,00 KM** i od Službe za zapošljavanje BPK Goražde ostvaren je u iznosu od **9.233,00 KM**.

Doznačena sredstva Federalnog zavoda za zapošljavanje u 2020. godini su **3.825.233,00 KM**.

Na inicijativu Nadzornog odbora, Upravnog odbora Fonda i rukovodstva Fonda u više navrata dostavljena je inicijativa službama za zapošljavanje za redovno izvršavanje obaveza iz člana 59. Zakona. Kantonalne službe za zapošljavanje opravdavaju navedenu praksu nedostatkom sredstava za aktivnu politiku zapošljavanja.

III EVIDENCIJE - Vođenje evidencije o poslodavcima, platama i iznosu posebnog doprinosa kao i zaposlenim osobama s invaliditetom

Pravilnik o sadržaju i načinu vođenja evidencija zaposlenih osoba s invaliditetom je objavljen 25.04.2011. godine u Službenim novinama FBiH broj: 21/11, u kojem su propisane tri evidencije, i to kako slijedi:

- Evidencije o poslodavcu,
- Evidencije o uposlenim radnicima – osobama s invaliditetom i
- Evidencije o plaćama.

Uputstvo i obrasci za vođenje evidencija o poslodavcima, platama i iznosu posebnog doprinosa kao i zaposlenim osobama s invaliditetom, definisanim kroz EP obrazce, objavljeni su 08.07.2015. godine u Službenim novinama Federacije BiH broj: 52/15.

U skladu sa Zakonom, navedenim Pravilnikom i uputstvima, poslodavcima je propisan rok za dostavljanje obrazaca elektronskim putem jednom godišnje, a najkasnije do 31.03. svake godine za prethodnu godinu.

Fond je 2014. godine vlastitim sredstvima osigurao sistemsko praćenje uplata posebnog doprinosa, te je instaliranjem aplikativnog softvera (aplikativni softver na: <http://ap.fond.ba>), kreirana baza svih registrovanih poslovnih subjekata u Federaciji BiH kod Porezne uprave Federacije BiH.

Broj registrovanih poslodavaca kroz aplikativni softver Fonda na datum 10.12.2020. godine je 16.196. Procjenjuje se da bi ovu obavezu na području Federacije BiH trebalo obavljati ukupno preko 50.000 poslodavca.

U tabeli ispod vidljivi su rezultati provođenja aktivnosti informisanja poslodavaca o obavezi popunjavanja EP obrazaca vezanih za evidenciju o poslodavcima, platama i iznosu posebnog doprinosa kao i zaposlenim osobama s invaliditetom.

Tabela 2. Broj registrovanih poslodavaca na aplikativni softver Fonda (<http://ap.fond.ba>)

OPIS	DATUM	UKUPNO
Broj registrovanih poslodavaca kroz aplikativni softver Fonda	31.03.2015.	74
	31.03.2016.	8.290
	21.12.2016.	9.724
	18.12.2017.	12.301
	11.12.2018.	13.787
	10.12.2019.	15.375
	10.12.2020.	16.196

Za sve registovane poslodavce Fond ima mogućnost uvida u obavezu uplate posebnog doprinosa i redovno izvršavanje iste ukoliko poslodavci uredno popunjavaju EP obrasce kroz aplikaciju Fonda. Broj poslodavaca koji su na datum 10.12.2020. godine uredno predali EP obrasce kroz aplikativni softver je **12.690** što je za **785** poslodavaca više nego u 2019. godini.

Fond je u 2020. godini za 1.500 poslodavaca dostavio obavještenje o neizvršavanju obaveza popunjavanja EP obrazaca na web aplikaciji Fonda, što je doprinijelo povećanju broja poslodavaca koji izvršavaju navedenu obavezu.

IV AKTIVNOSTI I MJERE PODRŠKE KORISNICIMA SREDSTAVA FONDA

1. Isplata novčanih naknada i subvencija plate

U skladu sa članom 48., 51., 53. i 56. Zakona, privredno društvo za zapošljavanje osoba sa invaliditetom, zaštitna radionica, organizacija osoba sa invaliditetom koja ima zaposlenih osoba sa invaliditetom i osobe sa invaliditetom koje obavljaju samostalnu djelatnost imaju pravo na novčanu nadoknadu za zaposlene osobe sa invaliditetom koje zapošljavaju pod posebnim uslovima a u skladu sa članom 15. stav 6. Zakona, na osnovu:

- plaćenog doprinosa za penzijsko i invalidsko osiguranje,
- plaćenog doprinosa za zdravstveno osiguranje,
- plaćenog doprinosa za osiguranje od nezaposlenosti,
- poreza na dohodak.

Navedeno pravo na novčanu nadoknadu pripada i osobama iz člana 56. stav 2. i 3. Zakona tj. samostalnom poduzetniku / poljoprivredniku koji je roditelj, dijete ili bračni drug osobi sa invaliditetom koju zapošljava. Pravo se ostvaruje za plaćene poreze i doprinose u Federaciji BiH.

Privredno društvo ili organizaciona jedinica privrednog društva koje ostvaruje status zaštitne radionice, pored novčane nadoknade, a u skladu sa članom 53. i 29. Zakona, ima pravo na subvenciju neto plaće zaposlenih osoba sa invaliditetom u skladu sa Zakonom, u visini 30% od prosječne neto plaće u Federaciji BiH, kao i pravo na novčane nadoknade za sve ostale zaposlenike.

Isplata novčanih naknada i subvencija su direktne zakonske obaveze Fonda. Isplata novčanih naknada i subvencija vršena je kontinuirano, a broj korisnika se u 2020. godini značajno uvećao.

Fond je u toku 2020. godine isplaćivao:

- Novčanu naknadu po osnovu uplaćenih poreza i doprinosa prema **69** privrednih društva za **317*** zaposlenih osoba s invaliditetom;
- Novčanu naknadu prema **60** zaštitnih radionica za **948*** zaposlenih osoba sa invaliditetom;
- Subvenciju plate u iznosu od 30% od prosječne neto plate u FBiH prema **60** zaštitnih radionica za **863*** zaposlene osobe s invaliditetom;
- Novčanu naknadu po osnovu uplaćenih poreza i doprinosa prema **80** organizacija osoba s invaliditetom za zaposlenih **157*** osoba s invaliditetom;
- Novčanu naknadu po osnovu uplaćenih poreza i doprinosa za **965** osoba s invaliditetom koje obavljaju samostalnu djelatnost;
- Novčanu nadoknadu za **42** osobe zaposlene u skladu sa članom 56. Zakona (rodbinska veza).

(*Prosječan broj osoba koje su u toku 2020. godine ostvarivale pravo)

Tabela 3. Prikaz porasta obaveza Fonda u proteklih sedam godina u pogledu isplata novčanih naknada i subvencija plata

KORISNIK PRAVA	BROJ OSOBA KOJE OSTVARUJU PRAVO PO GODINAMA						
	2020.	2019.	2018.	2017.	2016.	2015.	2014.
	RODBINSKA VEZA	42	64	50	51	34	18
SAMOSTALNI OBRTNICI	965	973	837	649	414	249	181
60 ZAŠTITNIH RADIONICA	948	740*	515	213	167	167	168
69 PRIVREDNIH DRUŠTVA	317	431*	565	385	246	164	142
80 ORGANIZACIJE	157	195*	180	129	146	122	103
Ukupno nadoknada:	2.429	2.403	2.147	1.427	1.007	720	602
Subvencija plate:	863	618*	431	175	131	136	124
Sve ukupno:	3.292	3.021	2.578	1.602	1.138	856	726

*Prosječan broj osoba koje su u toku 2020. godine ostvarivale pravo

Srazmjerno povećanju broja privrednih društava za zapošljavanje osoba s invaliditetom i povećanju broja zaposlenih osoba s invaliditetom u njima, povećanju broja osoba s invaliditetom koje su pokrenule određeni oblik samostalne djelatnosti, u 2020. godini porastao je i iznos sredstava potrebnih za finansiranje ovog prava, kao i obaveze Fonda u vezi sa servisiranjem navedenog prava.

Kroz redovne interne izvještaje na kolegijima izvještava se o porastu zahtjeva po osnovu novčanih naknada i subvencije plata na osnovu kojih se procjenjuju rizici u djelu mogućnosti Fonda da realizuje direktne zakonske obaveze kada je u pitanju ovo pravo. Rast ove obaveze se predviđa i kroz praćenje zapošljavanja pod posebnim uslovima što direktno utiče na rast ove zakonske obaveze.

Grafikon broj 4.

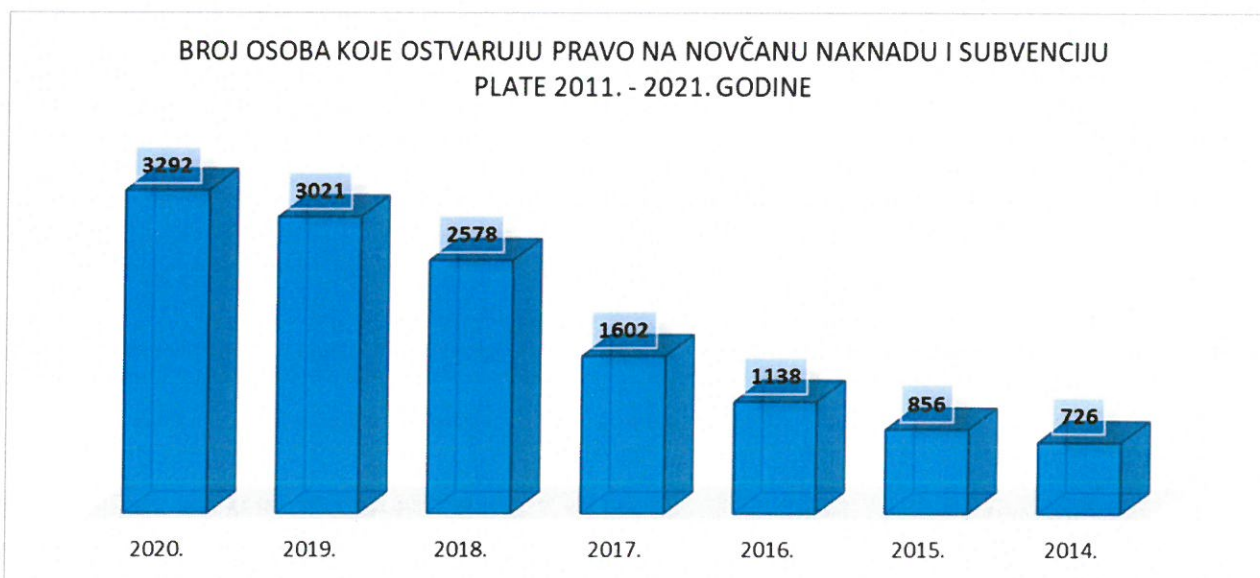
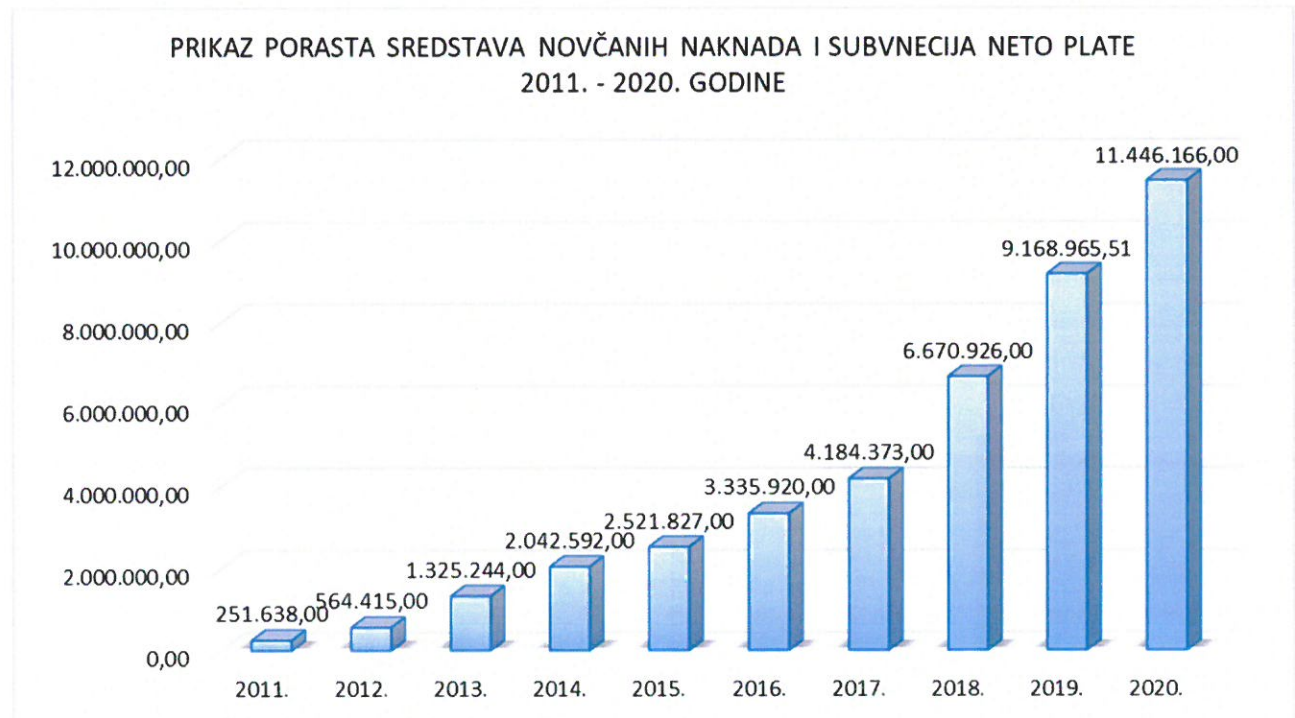

Tabela 4. Tabelarni prikaz porasta obaveze Fonda za finansiranje prava za novčanu naknadu i subvenciju plate za zaposlene osobe s invaliditetom za period 2011 - 2020. godine

GODINA	BROJ OSOBA UKUPNO NOVČANE NADOKNADE I SUBVENCIJA PLATA	IZNOS SREDSTAVA
2011.	76	251.638,00
2012.	170	564.415,00
2013.	421	1.325.244,00
2014.	723	2.042.592,00
2015.	856	2.521.827,00
2016.	1.138	3.335.920,00
2017.	1.602	4.184.373,00
2018.	2.578	6.670.926,00
2019.	3.021	9.168.965,51
2020.	3.292	11.446.166,00

U tabeli 4. evidentan je porast obaveza Fonda u pogledu isplate novčanih naknada i subvencija plata, koje su u odnosu na 2019. godinu u 2020. godini porasle za **24,84 %**. Isplata novčanih naknada i subvencija vršena je kontinuirano, nakon prethodne stručne obrade zahtjeva i provjere relevantnih činjenica koje su osnov za ostvarivanje navedenih prava.

Grafikon broj 5.

U izvještajnom periodu Fond je imao rashod od **8.775.623,00 KM** po osnovu plaćenih poreza i doprinosa za zaposlene osobe s invaliditetom i **2.670.543,00 KM** po osnovu isplate subvencija plate za zaposlene osobe s invaliditetom u zaštitnim radionicama.

Ovom aktivnošću konkretno je podržana održivost zaposlenosti za ukupno **3.292** osobe s invaliditetom što uključuje **2.429** osoba sa invaliditetom za koje je isplaćivana novčana naknada i **863** osobe sa invaliditetom koje su ostvarile pravo na subvenciju plate.

2. Novčani stimulans za zapošljavanje osoba s invaliditetom

Raspodjela sredstava novčanog stimulansa za novo zapošljavanje osoba s invaliditetom u 2020. godini izvršena je putem jednog javnog poziva, a u skladu sa važećim Pravilnikom o raspodjeli sredstava Fonda za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom za dodjelu novčanog stimulansa za novo zapošljavanje osoba s invaliditetom.

Pravo sudjelovanja u raspodjeli sredstava imali su poslodavci koji zaposle osobu s invaliditetom u skladu sa odredbama Zakona na period od najmanje 12 mjeseci, te osobe koje se samozapošljavaju kroz pokretanje i registriranje samostalne djelatnosti.

Visina osnovnog iznosa novčanog stimulansa po jednoj novozaposlenoj osobi, u 2020. godini iznosila je 6.000,00 KM, s tim što se ovaj iznos uvećavao u skladu sa kriterijem stepena invaliditeta i vremenskog perioda na koji se osoba zapošljava (određeno/neodređeno vrijeme), tako da je maksimalan iznos novčanog stimulansa iznosio do 13.500,00 KM za osobe sa 100% invaliditeta zaposlene na neodređeno vrijeme koje pritom ostvaruju pravo na tuđu njegu i pomoć.

Na javni poziv koji je objavljen 10.09.2020. godine, pristigao je 251 zahtjev za zapošljavanje/samozapošljavanje 515 osoba s invaliditetom.

Nakon obrade i vrednovanja zahtjeva od strane Komisije za raspodjelu novčanog stimulansa za zapošljavanje osoba s invaliditetom, Upravni odbor Fonda donio je Odluku o raspodjeli sredstava za dodjelu novčanog stimulansa za zapošljavanje osoba s invaliditetom u 2020. godini. Donesena je odluka o zapošljavanju 266 osoba s invaliditetom za čije zapošljavanje je izdvojeno 2.996.100,00 KM. Jedan subjekat je odustao od zapošljavanja jedne osobe s invaliditetom za koje je prvobitno Upravni odbor odobrio sredstva novčanog stimulansa, s tim u vezi izvršena je raspodjela novčanog stimulansa za zapošljavanje druge osobe sa invaliditetom koja se nalazila na Listi broj 2. „Aplikanti koji ispunjavaju uslove za dodjelu novčanog stimulansa za novo zapošljavanje osoba sa invaliditetom, ali zbog ograničenih sredstava nisu obuhvaćeni Listom 1“. Također, izvršen je povrat sredstava i raskid ugovora za zapošljavanje jedne osobe sa invaliditetom. Obzirom na navedeno možemo konstatovati da iznos isplaćenih sredstava na ime novčanog stimulansa za zapošljavanje osoba s invaliditetom po osnovu zahtjeva koji su podneseni prema Javnom pozivu Fonda objavljenom 10.09.2020. godine iznosi **2.987.100,00** KM za zapošljavanje **265** osoba s invaliditetom.

Tabela 5. Javni poziv od 10.09.2020. godine - rekapitulacija

IZNOS DODJELJENIH SREDSTAVA	UKUPNO ZAPOSLENIH OSOBA	UGOVOR NA ODREĐENO VRIJEME	UGOVOR NA NEODREĐENO VRIJEME	OPŠTI USLOVI	POSEBNI USLOVI
2.987.100,00	265	52	213	45	220

Tabela 6. Rast broja zaposlenih osoba s invaliditetom po godinama i porast izdvojenih sredstava dodjeljenih kroz novčani stimulans za zapošljavanje osoba s invaliditetom za period 2011.-2020. godina

JAVNI POZIV	IZNOS DODJELJENIH SREDSTAVA	UKUPNO ZAPOSLENO OSOBA	ZAPOSLENO NA ODREĐENO VRIJEME	ZAPOSLENO NA NEODREĐENO VRIJEME	OPŠTI	POSEBNI
DECEMBAR 2011.	150.000,00	30	19	11	15	15
APRIL 2012.	792.348,04	83	66	17	30	53
NOVEMBAR 2012.	1.035.440,00	104	54	50	52	52
APRIL 2013.	1.220.854,00	132	73	59	42	90
OKTOBAR 2013.	1.735.598,00	160	60	100	91	69
APRIL 2014.	1.885.911,00	163	18	145	71	92
OKTOBAR 2014.	2.558.200,00	218	26	192	115	103
MAJ 2015.	2.944.200,00	244	60	184	152	92
OKTOBAR 2015.	3.491.950,00	291	60	231	135	156
APRIL 2016.	3.404.450,00	282	62	220	144	138
SEPTEMBAR 2016.	3.353.350,00	274	61	213	149	125
MART 2017.	3.605.000,00	294	61	233	114	180
SEPTEMBAR 2017.	5.824.000,00	455	65	390	184	271
APRIL 2018.	5.974.150,00	472	91	381	139	333
SEPTEMBAR 2018.	5.521.600,00	433	93	340	139	294
MART 2019.	3.962.350,00	291	12	279	83	208
SEPTEMBAR 2019.	5.807.200,00	449	105	344	170	279
SEPTEMBAR 2020.	2.987.100,00	265	52	213	45	220
UKUPNO:	56.253.701,04	4.640	1.038	3.602	1.870	2.770

U okviru navedenih podataka u Tabeli 6. moguća su manja odstupanja uslijed eventualnih promjena u toku implementacije sredstava novčanih stimulansa kao što su: povrat neutrošenih sredstava, nenemjenski utrošena sredstva zbog čega se primjenjuje mjera osiguranja sredstava ili eventualno odustajanje od novčanog stimulansa korisnika sredstava ili osoba s invaliditetom u toku realizacije novčanog stimulansa.

3. Finansiranje i sufinansiranje programa

Upravni odbor je u okviru prvog Javnog poziva raspisanog 24.04.2020. godine donio Odluku o raspodjeli sredstava za Lot-ove (I, IV i V). U okviru drugog Javnog poziva raspisanog 10.09.2020. godine Upravni odbor je donio odluku o raspodjeli sredstava za Lot-III (3.2. i 3.3.).

Konačnu odluku o raspodjeli sredstava po javnim poziva donio je Upravni odbor Fonda na prijedlog komisije koja je prethodno izvršila obradu i vrednovanje prispjelih programa i projekata u skladu sa kriterijima i mjerilima utvrđenim važećim Pravilnikom o raspodjeli sredstava za finansiranje/sufinansiranje programa održivosti zaposlenosti, razvoja

privrednih društava za zapošljavanje osoba s invaliditetom i zaštitnih radionica, te programa profesionalne rehabilitacije osoba s invaliditetom.

U okviru prvog javnog poziva u 2020. godini Upravni odbor je donio odluku o raspodjeli sredstava u ukupnom iznosu od **3.734.463,56 KM**, za programe u okviru Lot-ova (I, IV i V) kako slijedi:

Lot I: Za finansiranje/sufinansiranje programa za održavanje postojeće razine zaposlenosti osoba s invaliditetom:

Nakon što je Upravni odbor Fonda donio odluke o svim pristiglim prigovorima aplikantata možemo konstatovati da je za **112** privrednih društava za zapošljavanje osoba s invaliditetom i zaštitnih radionica izdvojen ukupni iznos od **2.348.862,27 KM**. U okviru 112 programa Lot-om I je obuhvaćeno **1.059** osoba s invaliditetom.

LOT IV - Za finansiranje/sufinansiranje programa održivosti zaposlenosti osoba s invaliditetom koje obavljaju samostalnu djelatnost kao jedino i glavno zanimanje, uključujući i osobe s invaliditetom koje su zaposlene u skladu sa članom 56. stav 2. i 3. Zakona.

Nakon što je Upravni odbor Fonda donio odluke o svim pristiglim prigovorima aplikantata po Lot-u IV možemo konstatovati da je za **419** samostalnih obrtnika dodjeljeno **1.271.641,10 KM**.

LOT V - Za finansiranje/sufinansiranje programa održivosti zaposlenosti osoba sa invaliditetom zaposlenih u organizacijama osoba sa invaliditetom. Nakon što je Upravni odbor Fonda donio odluke o svim pristiglim prigovorima aplikantata po Lot-u V možemo konstatovati da je za **21** organizaciju osoba sa invaliditetom dodjeljeno **91.125,13 KM**. U okviru 21 programa podržana je održivost zaposlenosti za **42** osobe sa invaliditetom.

U okviru drugog javnog poziva Upravni odbor je donio odluku o raspodjeli sredstava u ukupnom iznosu od **104.270,00 KM** za programe u okviru: Lot-a III (3.2. i 3.3.) kako slijedi:

Lot 3.2. Programi profesionalne rehabilitacije koje provode ustanove za profesionalnu rehabilitaciju, srednje škole i druge obrazovne ustanove.

Upravni odbor Fonda donio je odluku o raspodijeli sredstava za jedan program u iznosu od 25.000,00 KM u okviru kojeg će se obaviti prekvalifikacija i mjere profesionalne rehabilitacije za 5 osoba sa invaliditetom;

Lot 3.3. Programi profesionalne rehabilitacije na koje osobe s invaliditetom mogu same aplicirati kroz vanredno srednje školovanje, visoko stručno obrazovanje ili postdiplomske studiranje.

Upravni odbor Fonda donio je odluku o raspodijeli sredstava za **22** osobe s invaliditetom, u ukupnom iznosu od **75.850,00 KM**.

Tabela 7. Iznosi izvršenja poticaja za programe prema namjenama javni pozivi 2011. - 2020. godine

JAVNI POZIV	ODRŽIVOST LOT I, IV, V	RAZVOJ	NOVČANI STIMULANS KROZ RAZVOJ	REHABILITACIJA	UKUPNO PO JAVNOM POZIVU
DECEMBAR 2011.	553.075,00	132.800,00		164.125,00	850.000,00
APRIL 2012.	428.796,00	499.152,87		294.810,00	1.222.758,87
NOVEMBAR 2012.		739.224,48	148.500,00	229.300,00	1.117.024,48
APRIL 2013.		540.200,00	406.700,00	196.300,00	1.143.200,00
OKTOBAR 2013.	657.091,00	411.770,00	216.615,00	256.720,00	1.542.196,00
APRIL 2014.	482.461,00	420.853,00	301.897,00	210.000,00	1.415.211,00
OKTOBAR 2014.	792.316,00	453.893,00	320.300,00	130.132,00	1.696.641,00
MAJ 2015.	278.610,24				278.610,24
OKTOBAR 2015.	342.750,79	664.751,80		237.472,62	1.244.975,21
APRIL 2016.	1.218.822,23	237.859,44		249.141,20	1.705.822,87
SEPTEMBAR 2016.	293.827,80	739.527,41		290.755,07	1.324.110,28
MART 2017.	1.390.878,93	542.111,49		144.395,00	2.077.385,42
SEPTEMBAR 2017.	1.696.198,16	1.174.460,00		183.715,00	3.054.373,16
APRIL 2018.	2.081.586,51	1.099.500,00		131.659,00	3.312.745,51
SEPTEMBAR 2018.	699.871,32	1.176.218,39		296.405,00	2.172.494,71
MART 2019.		1.179.213,64		76.520,00	1.255.733,64
SEPTEMBAR 2019.	2.893.549,60	1.454.354,65		61.360,00	4.409.264,25
APRIL 2020.	3.711.628,50				3.711.628,50
SEPTEMBAR 2020.				100.850,00	100.850,00
Ukupno:	17.521.463,08	11.465.890,17	1.394.012,00	3.253.659,89	33.635.025,14

U okviru navedenih podataka u tabeli 9. moguća su manja odstupanja uslijed eventualnih promjena u toku implementacije sredstava programa kao što su: povrat neutrošenih sredstava, nenamjenski utrošena sredstva, zbog čega se primjenjuje mjera osiguranja (mjenica/bankovna garancija) ili eventualnog odustajanja od određenih odobrenih namjena u toku implementacije programa.

V PROVOĐENJE NADZORA U POGLEDU NAMJENSKOG UTROŠKA DODIJELJENIH SREDSTAVA

Fond je u izvještajnom periodu dodatno razvio i odgovarajuće mehanizme i aktivnosti kontrole i praćenja namjenskog utroška sredstava koja su dodijeljena korisnicima (novčana naknada, subvencija neto plate, novčani stimulans, programi i projekti), a u skladu sa uslovima i kriterijima utvrđenim Zakonom te sljedećim pravilnicima:

- Pravilnik o raspodjeli sredstava za finansiranje/sufinansiranje programa održivosti zaposlenosti, razvoja privrednih društava za zapošljavanje osoba sa invaliditetom i zaštitnih radionica, te programa profesionalne rehabilitacije osoba s invaliditetom broj: 01-02-2-3058/20 od 20.03.2020. godine;

- Pravilnik o raspodjeli sredstava Fonda za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom za dodjelu novčanog stimulansa za novo zapošljavanje osoba s invaliditetom broj: 01-022-3057/20 od 20.03.2020. godine.

U skladu sa navedenim pravilnicima usvojeni su obrasci za pravdanje sredstava po lotovima (I, II, III, IV i V), obrasci za pravdanje sredstava novčanog stimulansa, te uputstva za pravdanje sredstava za programe po navedenim Lot-ovima i uputstvo za pravdanje novčanog stimulansa za novo zapošljavanje osoba sa invaliditetom.

Neposredan nadzor nad svim subjektima kojima je dodijeljen poticaj je trenutno nemoguće ostvariti s obzirom na skromne kadrovske kapacitete u Fondu i činjenici da u svakom trenutku Fond mora pratiti utrošak dodijeljenih sredstava unazad dvije godine, obzirom na dužinu trajanja novčanog stimulansa i programa. Dodatno je otežan neposredan nadzor kod korisnika sredstava usljed pandemije virusa Covid-19.

Obzirom na navedeno, kada su u pitanju novčani stimulansi, Fond namjenski utrošak sredstava neposrednim nadzorom obavlja u privrednim društvima za zapošljavanje osoba sa invaliditetom i zaštitnim radionicama. Za ostale subjekte provjera namjenskog utroška sredstava novčanog stimulansa vrši se uvidom u izvještaje, a prema mogućnostima za određeni broj subjekata obavlja se i neposredni nadzor, a obavezno ukoliko postoje indicije koje ukazuju na odstupanje od preuzetih obaveza ili nenamjenski utrošak sredstava.

U 2020. godini redovno su sačinjavani izvještaji o realizaciji programa i novčanih stimulansa, navedeni izvještaji su usvajani na sjednicama Upravnog odbora a dostupni su u formi informacija za potrebe rada Nadzornog odbora.

Kada su u pitanju programi, Fond izvršava neposredan uvid u rad svih privrednih društava za zapošljavanje osoba s invaliditetom. Broj privrednih društava u 2020. godini porastao je na 129 aktivna privredna društva, što usložnjava proces direktnog nadzora rada istih koji su rasprostranjeni na području cijele FBiH.

Sa sadržajem navedenih izvještaja upoznat je i Nadzorni odbor Fonda putem redovnih sjednica Nadzornog odbora.

Svi pomenuti izvještaji su razmotreni i usvojeni od strane Upravnog odbora Fonda uz usvajanje adekvatnih popratnih zaključaka i mjera.

U 2020. godini pokrenute su 43 mjenice kao mjera osiguranja usljed nenamjenskog utroška sredstava, nedostavljanja pravdanja sredstava ili kršenja drugih odredbi ugovora. Neposredan nadzor u izvještajnom periodu u skladu sa situacijom izazvanom pandemijom virusa Covid-19 izvršen je u Kantonu Sarajevo i Herecegovačko - neretvanskom kantonu. Kroz redovne interne izvještaje na kolegijima izvještava se o realizovanim nadzorima, izvještajima o realizaciji programa i novčanih stimulansa, identifikuju se rizici vezano za eventualne nenamjenske utroške sredstava te planiraju aktivnosti na suzbijanju navedenih rizika.

VI INTERNA REVIZIJA U 2020. GODINI

Funkciju interne revizije u organizaciji obavlja Jedinica za internu reviziju koja je uspostavljena u skladu sa Zakonom o internoj reviziji i Pravilnikom o kriterijima za uspostavljanje jedinica za internu reviziju u javnom sektoru u FBiH.

Ciljevi, prioriteti i predmet aktivnosti interne revizije su dosljedni ciljevima i planovima Fonda koji su propisani Zakonom, Odlukom o osnivanju Fonda, Odluke o usvajanju Izjave

o misiji i viziji Fonda (broj: 01-05-5-13097/18), te godišnjim Planom rada Fonda i Finansijskim planom rada Fonda.

Aktivnosti Jedinice za internu reviziju su:

1. strateško (trogodišnje) i godišnje planiranje revizije;
2. testiranje, ispitivanje i ocjena podataka i informacija;
3. izvještavanje o rezultatima i davanje preporuka u cilju poboljšanja poslovanja;
4. praćenje realizacije preporuka interne revizije od uprave;
5. organiziranje i koordiniranje aktivnosti interne revizije i nadziranje implementacije planiranih aktivnosti;
6. informiranje rukovodioca organizacije ukoliko se pojavi sumnja na nepravilnosti i/ili prevare koje mogu rezultirati kriminalnim aktivnostima ili kršenjem propisa radi daljnjeg postupanja;
7. evidentiranje svih aktivnosti revizije i čuvanje dokumentacije vezane za internu reviziju;
8. provođenje revizija po zahtjevu rukovodstva (ad hoc revizije);
9. ažuriranje Strateškog i izrada Godišnjeg plana za iduću godinu;
10. osiguravanje obuke internih revizora;
11. suradnja i izvještavanje prema CHJ FMF;

Strateški plan je sastavljen na temelju procjene rizika i u skladu sa Zakonom o internoj reviziji u javnom sektoru u Federaciji Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Zakon o internoj reviziji), Standardima interne revizije, Etičkim kodeksom internih revizora, Poveljom interne revizije, Metodologijom rada interne revizije u javnom sektoru u Federaciji BiH i Priručnikom za procjenu rizika i planiranje interne revizije u javnom sektoru u Federaciji BiH. Strateški plan se odnosi na razdoblje 2020. – 2022. godina.

Godišnji plan za 2020. godinu je sastavljen na osnovu Strateškog plana za razdoblje 2020.-2022. godina Jedinice za internu reviziju koji je usvojio direktor Fonda. U njemu se definiraju aktivnosti Jedinice za internu reviziju na ostvarivanju ciljeva Jedinice za internu reviziju iz Strateškog plana za razdoblje 2020. – 2022. godina i određuju ciljevi, obim, metodologija, trajanje i resursi koji su potrebni za obavljanje svake pojedinačne revizije za 2020. godinu.

Tijekom 2020. godine a u skladu sa Godišnjim planom rada Jedinice za internu reviziju obavljeno je 5 revizija te su izdane ukupno 23 preporuke.

VII RAD ORGANA FONDA

U 2020. godini Upravni odbor Fonda za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba sa invaliditetom u izvještajnom periodu je održao šesnaest sjednica.

Na sjednicama su razmatrana sva pitanja vezana za upravljanje radom Fonda u skladu sa Zakonom i Statutom, od kojih izdvajamo:

- Usvojeni su izvještaji o finansijskom poslovanju i o radu Fonda za 2019. godinu i isti su dostavljeni Parlamentu FBiH, Vladi Federacije BiH;
- Usvojen je godišnji plan rada i finansijski plan Fonda za 2020. godinu;
- Donesena je Odluka o raspisivanju javnog poziva za dodjelu novčanih stimulansa za zapošljavanje osoba s invaliditetom i odluka o raspodjeli sredstava po istom;
- Usvojene su Odluke o raspisivanju dva javna poziva za finansiranje i sufinansiranje programa, kao i odluke o raspodjeli sredstava po istim;
- Razmatrani su i usvajani izvještaji o namjenskom utrošku sredstava Fonda.

U 2020. godini Rješenjem Vlade Federacije Bosne i Hercegovine V. broj: 1534/2020 od 12.11.2020. godine, imenovan je Nadzorni odbor Fonda. U ranijem sazivu Nadzorni odbor je održao 5 sjednica. Nadzorni odbor imenovan 12.11.2020. godine do kraja 2020. godine održao je 2 sjednice Nadzornog odbora.

Na dnevni red sjednica Nadzornog odbora uvrštena su sva pitanja koja su razmatrana na sjednicama Upravnog odbora a koja su u nadležnosti Nadzornog odbora ali i ona koja nisu, u cilju informisanja ovog organa o aktivnostima Fonda. Nadzorni odbor je napravio uvid u preko 100 različitih dokumenata koji su bili sastavni dio materijala za sjednice a odnose se na poslovanje Fonda, odluke Upravnog odbora, različite izvještaje itd. Na ovaj način Nadzorni odbor je u proteklom periodu vršio kontrolu poslovanja Fonda, analizirao izvještaje o poslovanju Fonda, vršio nadzor nad zakonitim utroškom sredstava Fonda, u skladu sa finansijskim planom.

Nadzorni Odbor je prihvatio sve razmatrane informacije, dokumente, izvještaje, planove i odluke Upravnog odbora koje su u nadležnosti Nadzornog odbora bez primjedbi na iste sa određenim preporukama i inicijativama.

Sve poslove vezane za rukovođenje Fondom, zastupanje, predstavljanje ustanove, kao i koordinaciju rada, obavljao je v.d. direktor Fonda. U toku 2020. godine u skladu sa zakonskim odredbama provedena je konkursne procedura za imenovanje direktora Fonda, nadalje Upravni odbor Fonda dostavio je Vladi Federacije BiH zahtjev za davanje prethodne saglasnosti za imenovanje direktora Fonda na osnovu provedene procedure. Upravni odbor do dana izrade ovog izvještaja nije dobio zvaničnu informaciju od Vlade Federacije FBiH vezano za traženu prethodnu saglasnost.

U toku 2020. godine radnici Fonda su bili uključeni u odgovarajuće procese edukacije u skladu sa potrebama ustanove. Zaposlenici koji obavljaju finansijske i pravne poslove su učestvovali na redovnim seminarima koje organizuju stručne agencije.

U cilju zaštite zaposlenika i korisnika sredstava Fonda usljed situacije izazvane pandemijom poduzete su sve neophodne mjere zaštite u skladu sa preporukama.

VII ZAKLJUČAK

U izvještaju je ponuđen pregled djelovanja i aktivnosti Fonda na provođenju politike u oblasti profesionalne rehabilitacije i zapošljavanja osoba s invaliditetom u 2020. godini. U tabeli 8. i grafikonu 6. sumirani su zbirni podaci i prikaz dodijeljenih poticaja Fonda sa navedenom vrstom poticaja, iznosima sredstava, te brojem osoba s invaliditetom obuhvaćenih poticajima u 2020. godini.

Grafikon broj 6.

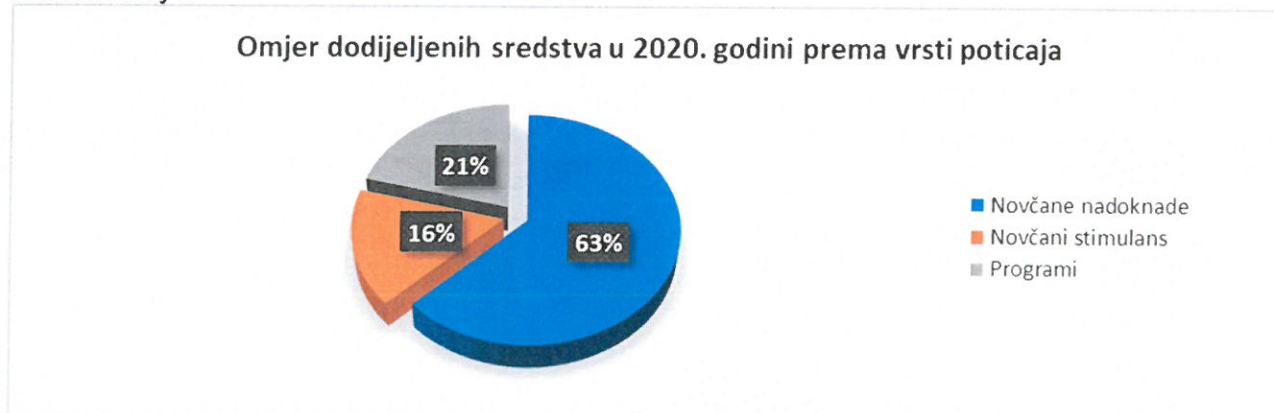

Tabela 8. Ukupan prikaz vrste poticaja i njihovih efekata realiziranih za 2020. godinu

VRSTA POTICAJA	BROJ OSOBA OBUHVAĆENO POTICAJIMA	UKUPAN IZNOS POTICAJA
Novčana naknade za plaćene poreze i doprinose i subvencija plate	3.292	11.446.166,00
Novčani stimulansi za novo zapošljavanje	265	2.987.100,00
Programi (575)	1.547	3.812.478,50
Ukupno za 2020. godinu	4.392	18.245.744,50 KM

Ciljevi djelovanja Fonda za nadolazeći period:

- Osigurati sredstava za funkcionisanje Fonda i uticati na unaprijeđenje sistema naplate posebnog doprinosa po članovima 18. i 19. Zakona;
- Unaprijediti opće akte Fonda kojima se reguliše ostvarivanje prava korisnika;
- Uskladiti poslovanje Fonda u skladu sa Finansijskim upravljanjem i kontrolom FUK-a, u cilju uspješnog upravljanja i ostvarenja ciljeva Fonda;
- Unaprijediti mjere zapošljavanja osoba s invaliditetom;
- Unaprijediti mjere profesionalne rehabilitacije osoba s invaliditetom;
- Unaprijediti proces saradnje sa poslodavcima i ciljanim skupinama;
- Jačanje unutarnje finansijske kontrole Fonda kroz primjenu FUK-a, djelovanje Jedinice za internu reviziju i djelovanje Nadzornog odbora;
- Poboljšati interne akte Fonda sa ciljem unaprijeđenja poslovnih procesa.

PREDSJEDNIK
UPRAVNOG ODBORA

Dr. Senad Pešto

Broj: 01-02-4-4064/21
Sarajevo, 25.03.2021. godine